

NOVA

SOČA

(Izdaja za Gorico.)

„Nova Soča“

izhaja vsak petek o pol dne in velja s prilogo „Gospodarski List“ vred po pošti prejeman ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . gl. 4-40, Pol leta . . . . . „ 2-20, Četrť leta . . . . . „ 1-10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poštnina.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglašé pri upravnistvu.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak drugi in zadnji petek meseca. Kedar je v petek praznik, izideta lista že v četrtek.

Uredništvo in upravništvo je v Marzinjevi hiši, Via del Mercato št. 12, II.

Oznaniła

in „poslanice“ plačajo se za štiristopno petit-vrsto:

8 kr., če se tiskajo 1 krat, 7 „ „ „ „ 2 „ 6 „ „ „ „ 3 „

Večkrat — po pogodbi. Za večje črke po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v prodajalnici G. Likarja in v tobakarnah v Nunski in Šolski ulici po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvu, naročnina in reklamacije pa upravništvu „Nove Soče“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema.

Rokopisi se ne vračajo.

Mestni zastop goriški

V zadnji številki smo naznanili, da letošnje dopolnilne volitve se bodo vršile še le v juliju, ne pa že proti koncu tega meseca; dné 5. julija bo volil tretji razred, 8. drugi in 12. prvi. Kdor hoče pregledavati volilne imenike in s tem prepričati se, ali je vse v redu, ima čas do 10. junija; najdalje v osmih dneh potem pa mora pordati reklamacije. — Časa je torej zadosti! Vsakega goriškega meščana, ki plačuje vsaj 5 gl. izravnega davka, dolžnost je, da pazi, ali se njegovo ime nahaja v razpoložnih volilnih imenikih ali ne. Ako je izpuščeno, treba je pritožiti se. Kdor ne vé, kako se to napravi, oglasi naj se pri nas. Te korake je vsekakor treba storiti, kajti v imenikih bi ne smel biti izpuščen nihče, kdor ima volilno pravico. Ako volilci pazijo na te imenike, potem jih bodo tudi gospodje v mestni hiši previdneje in vestneje sestavljali.

Čitateljem našim je znano, zakaj so bile mestne volitve odložene do julija. To je zakrivilo naše politično društvo „Sloga“, ki je podalo proti prvi odreditvi volitev utok na c. kr. namestništvo v Trstu. Utok je končal z besedami: Ker podpisanimu „Slovenskemu narodno-političnemu društvu „Sloga“ v Gorici“ ne more biti vse eno, ali se statut goriškega mesta spoštuje ali ne, zato ugovarja proti gori navedenemu odloku goriškega mestnega županstva in prosí: Velestlavno c. kr. namestništvo naj blagovoli mestno županstvo goriško poučiti o določbah §. 37. mestnega statuta ter zapovedati, da se ima letošnja dopolnilna volitev strogo izvršiti po določbah in sklepih mestnega županstva in starasinstva goriškega.

„Slogin“ utok poslalo je namestništvo goriškemu županstvu, katero je takoj spoznalo, da je grešilo proti mestnemu statutu. Zato je v največji hitri storilo vse potrebne korake, da se bodo volitve vršile v zmislu „Sloginega“ utoka. — Ako bi vodil mestne posle tajnik z zakonitim vsposobljenjem, kaker je o svojem času odločno zahteval dr. Pajer, gotovo bi gospodje v mestni hiši ne doživeli tolike blamaže — in to celó od strani slovenskega političnega društva!

Vlada je torej hitro ustregla utoku našega političnega društva! Toda čudno se nam zdi, da je vlada čakala še le tožnika, da je stopila na prste gospodom v naše mestni hiši! Nam se zdi, da vlada bi bila morala tudi brez tožnika, iz svoje inicijative, paziti na to, da se izpolnjuje določbe mestnega statuta, ki je vendar pod vladinim varstvom — saj prav v ta namen pošilja k sejam mestnega starasinstva svojega zastopnika. Vladin zastopnik je bil zraven, ko je mestno starasinstvo odredilo letošnje volitve proti določbam mestnega statuta, pa molčal je. Mogoče je sicer, da v onem hipu se ni spomnil določb mestnega statuta, kar bi bilo verjetno in odpustljivo. Toda „Nova Soča“ je takoj potem, namreč že v svoji velikonočni številki, obširneje razpravljala o nezakonnosti volilne odredbe ter o naslednikih, ki bi utegnili nastati — toda visoka naša vlada se ni zganila, dokler ni bila k temu prisiljena s postavno pritožbo našega političnega društva. Kake zaključke nam je delati iz tega vladnega vedenja, to pač ni težko uganiti! Zato došti o tem.

C. kr. namestništvo poslalo je goriškemu županstvu izvirno „Slogino“ pritožbo v pretres in poročilo. V mestni hiši so napravili italijanski prevod, kateri je potem prišel v razpravo v odseku in v starasinski seji. To pa ni bilo po volji našemu staremu znancu „Corrieru“, kateri se je hudo zrepenčil nad mestnim županstvom, ker ni zavrnilo slovenske pritožbe ter zahtevalo prevoda „nella lingua della città“ o in quella del Governo“, namreč v italijanskem ali nemškem jeziku.

V tem se kaže „Corrierova“ neskončna nestrpnost do slovenskega naroda! V deželi naši ni Nemcev, razun uradnikov in posa-

mičnih priseljencev, nemščina ni deželni jezik, a vendar „Corriere“ nima nič proti temu, ako v mestno hišo prihajajo nemške uloge. Piše namreč: „Znano je, da municipij dobiva od namestništva vse dopise v nemščini, ker ta je državni jezik (— od kedaj pa?! —), in temu se je treba udati“. Ako pa naše županstvo sprejema uloge v jeziku deželne dvetretjinske večine, od katere Gorica dobiva vse, kar ima in brez katere bi naše mesto moralo propasti, potem je tako postopanje po „Corrierovih“ slovanožrskih nazorih nič manj nego največji narodni greh, potem to „è un colmo da parte di un Municipio italiano dei nostri paesi!“

Kdor išče kaj pri goriškem magistratu, poslučuje naj se „uradnega jezika“, slovenske uloge naj se pa kar vračajo — to je „Corrierov“ nauk.

Tako se drzne pisariti goriško židovsko glasilo ter hujskati proti ogromni večini prebivalstva na Goriškem! Tako pisarja je jako pomenljiva zaradi tega, ker moremo iz nje soditi, kake nazori bi zavladali v mestni hiši še le potem, ako bi se volitve vršile popolnoma po „Corrierovih“ željah. Čujemo, da bi njegova stranka rada spravila letos v mestni zastop nekatere znane „Corrierove“ prvake, katerih za danes še ne imenujemo.

Denimo, da bi se jim to posrečilo, kaj potem? Ali mari gospóda pri „Corrieru“ misli, da se bo dalo 150.000 Slovencev na Goriškem preplasti od par lahonskih kričav in renegatov? Prazne marje! Mi Slovenci pojdemo dosledno dalje po svoji poti, dokler ne dosežemo svojega namena in si ne priborimo v deželi in mestu tistega ugleda, ki nam tiče po našem številu. Tudi v goriški mestni hiši in celí upravi zavladajo takrat odnošaji, ki se ne bodo križali z našimi nameni. — Toliko v odgovor na „Corrierova“ neslana ropotanja proti slovenske mu narodu na Goriškem!

Boj za slovensko šolo v Gorici

Čitateljem našim so znani koraki, ktere so slovenski stariši v Gorici naredili v dosego svojih pravic na polju šolske vzgoje za svojo mladino. V zadnji številki smo povedali, da so pred notarjem podpisali novo prošnjo. Vseh starišev je 220, ki so izkazali 439 za šolo sposobnih otrok. Na tej prošnji ne bo mogoče spremeniti niti pičice, ker napravljena je bila pred c. kr. notarjem. Mestni šolski svet je prvo prošnjo odstopil deželnemu šolskemu svetu, češ, da je grozovito nepravilna in zmedena. No, bo pa ta le bolj jasna in pravilna! Nova prošnja se glasi:

Visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje!

Podpisani roditelji in oskrbniki šolski dolžnosti podvrženih otrok, katerih imena, rojstni dan in kraj so zapisana poleg naših, smo vložili dne 3. avgusta 1891. prošnjo na slavno mestno starasinstvo goriško, da naj poskrbi našim otrokom, ki so v mestu rojeni ali stalno naseljeni, potrebne ljudske šole s slovenskim učnim jezikom, ki je materni in občevalni jezik naših otrok, v zmislu §. 1. dež. šolskega zakona z dne 6. maja 1870. št. 30.

Dasi je od tega preteklo že nad pol leta, nismo dobili na našo prošnjo še nikake rešitve in tudi vemo, da v mestnem starasinstvu, ni še prišla prošnja niti v razpravo. Pač pa smo bili podpisanci klicani v županijski urad, kjer so nas v italijanskem jeziku uprašali, kje so naši otroci rojeni, kje imajo domovno pravico in ali govorimo razen slovenskega še kateri jezik. Mnogi smo umeli uprašanja in smo odgovorili, kakor je, mnogi pa tudi niso umeli posebno gledé tretjega uprašanja, za kaj gre, in so temu pritrjevali, kar jim je uradnik polagal že z uprašanjem na jezik.

Z začudenjem smo slišali potem po mestu govoricó, kakor da bi bilo mnogo podpisancev na zgore omenjeni prošnji z dne 3. avgusta 1891. v županijskem uradu

izjavilo, da niso one prošnje podpisali ali podkrižali, ali da niso vedeli, kaj so podpisali, zii da svoj podpis prekljujejo, ali da občevalni jezik njih otrok ni slovenski, ali da sploh ne marajo za slovenske šole in da jih ne zahtevajo. — Vse drugače bi se moralo glasiti poročilo o našem izpraševanju, ako bi nas bil izpraševal cesarski uradnik, ki bi bil z nami slovensko govoril.

Ker se pa to ni godilo in ker nimamo upanja, da bi nam naše mestno starasinstvo prostovoljno poskrbelo ljudske šole s slovenskim učnim jezikom, do katerih imamo pravico, zato se obračamo v tem oziru z novo prošnjo naravnost do visokega c. k. ministerstva, od katerega upamo pomoči. In da se ne bo spet govorilo, da naši podpisi morda niso resnični ali da nismo vedeli, kaj smo podpisali, naprosili smo c. k. notarja g. Josipa Kavčiča in potrebne priče, da v njih navzočnosti prošnjo podpišemo ali podkrižamo.

Nasproti visokemu c. k. ministerstvu nam ni treba posebe poudarjati, da imamo pravico in dolžnost zahtevati šole s slovenskim učnim jezikom, ker to je jasno izrečeno v §. 19. c. državne temeljne postave z dne 21. dec. 1867, drž. zak. št. 142, in v §. 1. že omenjene dež. postave z dne 6. maja 1870 št. 30. Le to naj omenimo, da goriško mesto skrbi slabo za javni pouk in da ukljub temu, da c. k. deška in dekliska vladnica, nemška mešana in slovenska dekliska zasebna šola, ter dekliski šoli č. uršulink in šolskih sester odpirajo mnogim mestnim otrokom vrata k potrebnemu pouku, ostaja vendar po očitni izjavi mestnega šolskega nazornika gospoda Josipa Culota v seji mestnega starasinstva in mestnega šolskega sveta okoli 700 šolski dolžnosti podvrženih otrok brez vsakterega pouka. Žalibog, da med temi je mnogo naših otrok, ki nimajo kam iti v šolo, ker, dasi nas je v občini goriški celo popisovalna komisija leta 1890 našela nad 3200 s slovenskim občevalnim jezikom, med tem ko v resnici nas je gotovo kakih 7000, nimamo v mestni občini — izvzemši katastralno občino Starogoro, ki je oddaljena nad eno uro hoda od mesta — niti ene javne ljudske šole s slovenskim učnim jezikom.

Na c. k. deški in dekliski vladnici v Gorici se rabi sicer v prvih razredih za silo slovenski jezik in naši otroci se tudi jemljejo v ti šoli, pa ne zmirom, ker vladnici niste samo za mestne otroke, ampak tudi za one z dežele in ste navadno prenapolnjeni. Deška vladnica je vrhu tega samo pripravljavnica za srednje nemške šole, dekliska pa učilnica tujega jezika in torej ne dajete otroku tega, kar ima dobiti v ljudski šoli, ker ne odgovarjate postavnim zahtevam ljudske šole. Sicer pa niti ti šoli nam niste vselej na razpolago; in če radi preobilnega števila upisanih otrok ali radi slabega napredka ne morejo sprejeti naših otrok v ti šoli, nimamo kam poslati jih in naši otroci morajo ostati brez vsakterega pouka.

V tej sili usmiliło se nas je društvo „Sloga“, ki vzdržuje trirazredno deklisko šolo, katero obiskujejo mnogi naši otroci; ali mestni šolski svet vedno toži, da šolski prostori tega društva so premajhni in da je upisanih preveč otrok. Društvo pa tudi toži, da ne more dalje prenašati gmotnih žrtev, katere mu naklada ta šola, in se je skuša iznebiti. Tako smo brez vsaktere pomoči. Zato prosimo visoko c. k. ministerstvo, naj prisili mestno občino goriško, da ustanovi za naše otroke v mestu potrebne ljudske šole s slovenskim učnim jezikom.

Konečno pooblašujemo s tem na prvem mestu podpisana gospoda: dr. Aleksija Rojica in A. M. Obizzija, da kot naša zastopnika za nas odgovarjata in da storita vse korake, ki bi se pokazali kot potrebni v dosego naše pravice.

Slovenski prošnji je dodan tudi nemški prevod, to pa zaradi tega, ker nam je do tega, da bo ministerstvo čitalo vse naše razloge in utemeljitve. Ako bi bila prošnja samo slovenska, naredil bi se v ministerstvu le kratek nemški povzetek, a obseg cele prošnje bi natančno ne prišel v poštev.

Vemo, da je visoka vlada že trikrat pritiskala na mestni magistrat, da bi rešil prvo prošnjo slovenskih starišev. Kaj je magistrat storil, je znano. Radovedni smo vsekakor, ali visoka vlada stori resneje korake zdaj, ko ima v rokah prošnjo, katere pravoveljavnost je uradno dokazana. — Slovenske narodne šole v Gorici so prve in najvažnejše sedanje zahteve slovenskega naroda na Goriškem!

Državni zbor.

Dne 14. t. m. je bil takozvani „veliki dan“. Finančni minister izročil je poslanski zbornici vladne predloge o uravnavi valute. Poslancev se je zbralo veliko število in da čujejo sleharo besedo ministrovo, zbrali so se okoli dr. Steinbacha mize in z veliko pozornostjo poslušali njegov ekspozé, a ko je končal — ploskali so mu le nekateri vladni v vsakem slučaju udani poslanci, vsi drugi pa niso prikrivali svojega iznenadenja. Vsakdor je sicer osvedočen, da ima finančni minister resno voljo stabilizovati našo vrednoto, a isto tako je vsakdor prepričan, da tega skoro ni doseči po teh predlogah, katere je izdelala vlada. Nemška levica, o kateri se je doslej sploh mislilo, da je najbolj uneta za regulacijo valute, se nič kaj ne ogreva za vladne predloge, zlasti ji ne ugaja, da je vlada določitev skoro vseh važnejših stvari pustila za poznejšjo dobo, da namreč ne določa natančno, kdaj bo začela plačevati v gotovini in kdaj bo vzela iz prometa državni papirnati denar. Levica tirjala bode v tem oziru določnega pojasnila in od vladnega odgovora je zavisno, kako bode ravnala. Ker je pa finančni minister izrecno povedal, da rajši odstopi, kakor da bi v tem obziru odjenjal, utegne priti vlada v veliko stisko in bode potrebovala vsak posamičen glas. — Poljaki se držé jako rezervirano. Izvolili so poseben odsek, kateri bode pretresal vladne predloge in o tem končno poročal klubu. Splošno se sodi, da hočejo Poljaki, za katere je kot agrarce vladna predloga ugodna, imeti za svoje glase posebnih koncesij. Hohenwartovega kluba člani tudi v tem vprašanju niso jedini. Večina sodi vladne predloge jako optimistično, dočim se ji zlasti nemški klerikalci upirajo prav odločno in energično. Nemški nacionalci so s predlogo še dosti zadovoljni, le to jim ne ugaja, da bode tudi v tem slučaju obveljalo staro razmerje mej Avstrijo in Ogersko, to je 70 : 30. Ekspozé finančnega ministra pa jim ni ugajal kar nič. Mla dočehi so odločni protivniki nameravani regulaciji iz stvarnih in političnih razlogov, a najhujši nasprotniki so dunajski protisemitje, kateri trdé, da ta predloga ne sme obveljati, pa če bi morale opozicijske stranke začeti obstrukcijo.

Začetkom seje stavl je posl. dr. Ferjančič nujni predlog, naj vlada nemudoma da preiskati po povodnji proučene škode v dolinah pri Planini, Cirknici in Ložu in naj za podporo prebivalstva takoj zahteva potrebnih kreditov. Predlog izročil se je proračunskemu odseku, da poroča o njem tekom osmih dnij.

Posl. Spinčič stavl je predlog, naj se otvori debata o odgovoru ministerstva predsednika na interpelacije glede isterskih razmer. Zbornica je ta predlog odklonila.

Na to je povzel besedo finančni minister dr. Steinbach: Z Najvišjim dovoljenjem izročam visoki zbornici nekatere zakonske načrte, tičooče se ureditve vrednote in konvertovanja nekaterih vrst državnih dolgov. Da je naša vrednota potrebna reforme, tega ne tají nihče, a čim so prišle nekatere določbe reforme v javnost, čuli so se razni pomisleki. Velik del občinstva sodi o vrednoti uprav fatalistično. Vsakdo čuti, da to, kar imamo sedaj, ni dobro, a vsakdor misli, da je ta stvar težko rešiti in marsikdo sodi celo, do je najbolje če sene spremeni ničesar. Znano

Vam je, da je — ni še davno tega — izginila ažiya na srebro, ne da bi bila vlada kaj storila zato, in da je došlo jako mnogo srebrnih goldinarjev v promet, katerih pa ni izdala vlada. Kdo jamči, da se vse to že jutri ne spremeni, zlasti ako se kaj ne pričakovane dogodi.

Kakor druge države, zadeva tudi nas dolžnost, storiti kar mogoče, da se zboljšajo vrednotne naše razmere, in želja, storiti kaj v tem oziru, je povod tem predlogom. Nedostatke sedanje vrednote je na vsak način odpraviti. Naglašam, da tega ni doseči brez posebnih žrtv, kajti predloge niso izvršljive, ako se ob enem ne nakupi dovolj rumene kovine, in ta velja dosti denarja. Predloge imajo namen odpraviti aleatorične elemente od vrednote, ter je stabilizovati. Kar vlada predlaga, povedano je v naslovu prvega zakona, s katerim se določa, da se uvede kronška vrednota. Nova ta vrednota je vrednota bodočnosti za Avstro-Ogersko. Za sedaj se predlaga samo določitev in obligatorna upeljavanja te vrednote, a vse, kar je s tem v zvezi, nadaljši razvoj stvari do tedaj, ko se bodo začela plačila v gotovini, določilo se bode pozneje legistatornim putem. Na ta pot ni moči kreniti, potem pa se ustaviti na polovici pota. To je sedanja situacija. Skrbeti je le, da se ne stori nepremišljeni korak. Z mnogih strani se ugovarja, da sedanji čas ni primeren za regulacijo valute. Ta misel se naglaša zlasti v dveh stranij, katerih vsaka zahteva kaj drugega, kontradiktorno si nasprotnega. Povdarja se, naj se zopet kakor l. 1879. začne kovanje srebra za zasobnike, da dobi naš papirnati denar srebrov jednako vrednost. To je stališče absolutnega interesa dolžnikov, a protuzročila bi se na ta način prava revolucija cen, in zato ga ni moči odobriti. Druga stranka upa, da se bode zvišala vrednost našega denarja, da je torej ostati v sedanjih razmerah. To je stališče absolutnega interesa upnikov. Ta stranka upa, da bode prišlo do rehabilitacije srebra, da se bode zopet doseglo mej zlatom in srebrom staro razmerje, to je 15½ : 1. Dotlej bilo bi ustaviti kovanje srebra popolnoma. — Ti dve stranki stojita druga proti drugi, a vzlic temu sta se združili, ker se obé upirata novi vrednoti. Nasproti njima je moje stališče to-le: Jaz nečem da bi se zmanjšala vrednost našega denarja, nečem pa tudi ne, da bi se povečala, in zato je dobiti normo, da ne bode oškodovan ne upnik ne dolžnik. Da se pa doseže, treba ukreniti, na kakšen način se bode dobilo zlato, da se po njem najde substrat za končno stabilizacijo denarne vrednosti in da se bode moči o svojem času začeti plačevati v gotovini. Govoriti mi je sedaj o relaciji. Kaj je bistvo relacije? Relacija omogoči, da je izvestno količino zlata moči plačati vsako stvar, katero je plačati v avstrijski vrednoti, s tem pa je določena vrednost naše vrednote na toliko, kolikor je te izvestne količine zlata. Mnogi pravijo: Ostanimo pri stari vrednoti in nakupimo zlata, da se bode relacija določila o svojem času po tedanjem razmerju mej zlatom in srebrom. Na ta način ostanemo tudi v bodoče še zavismni od okoljšečin, a če nakupimo zlata, prisilimo državo, da se spušča v valutno spekulacijo, tem potom pa bi dosegli prav nasprotje tega, kar bi radi dosegli. Če hočemo valuto regulovati, moramo relacijo sedaj določiti. A kako? Jedni trdijo, da po dnevnem kursu. Kateroga dne? Mnenja o tem bila so v enki zelo različna. Dnevni kurs je slučajen in se ravna samo po tem, kolikšno je popraševanje in ponujanje na denarnem seunju. Zato smo se odločili za premerni kurs in našli smo ga. Izražen je v relaciji na podstavi kursov od l. 1879. sem. Ta je mej vsemi predlogi še najpravičnejši, jedini katerega podpira objektivni argument. Kdor zagovarja druge kurse, govori z ozirom na svoje zasebne interese, tega pa nikakor ne morem odobriti. — Opravičeno je tudi uprašanje, zakaj silimo, da se važna ta stvar reši sedaj. Da nisem prepričan, da se to zgoditi mora, ne stopil bi s temi predlogami prav sedaj pred Vas. Upraveštali bodete: zakaj prav sedaj, če se je stvar toliko let odkladala, lahko bode še nekaj časa počakati. Da je valuto moči premeniti samo soglasno z ogersko vlado, to ni jedini odločilni moment, sicer bodedo pa o tem govorili še v specialni razpravi. Sedanje razmere v našem denarstvu so jako nevarne in nujno je treba, da se uredé. Drugi vzrok, da je stvar tako nujna, so nove trgovinske pogodbe, katere naj stabilizujemo gospodarske naše razmerje z inozemstvom. Sistem trgovinskih pogodb in stalnih carin pa je popolniti s stabilnostjo denarstva, sicer postane ničeva stabilnost, katero so določile trgovinske pogodbe. Producentje imajo pravico tirjati, da se stabilizujejo te razmere, a tudi tisti, ki imajo svoje imetje naložene v rentah, smejo tirjati, da se ne premene razmere producentov. Gotovo bodete upraševali: So li naše denarne razmere sedaj v nevarnosti? Ako se zanimate za razprave glede prostega kovanja srebra v Zjedninjenih državah, zapazili ste, kako neznamenat je razloček mej večino in manjšino, in kako lahko bi mogle ameriške razmere uplivati tudi na naše. Kdo more reči, bodo li ali ne bodo v Ameriki ukrenili svobodno kovanje srebra. Naša dolžnost pa je skrbeti, da storimo pravočasno vse, kar treba, da smo pripravljene tudi

za ta slučaj. Ako reguliramo vrednoto, ne smemo obstati sredi pota, delati nam je na vso moč na to, da vrednoto realizujemo, da pridemo do plačevanja v gotovini. To pa se mora storiti tako, da bode uspeh brezdvoyben. Prav zato ne predlagam nikakega roka, kdaj naj se začne plačevanje v gotovini. Ako bi Vi v tem oziru določili kakšen rok, predno imate v rokah v to potrebnih sredstev, sosebno dovolj zlata, potem ste se vedoma spustili v spekulacijo, in to je nekaj, česar jaz na sedanjem svojem mestu nikdar odobril ne bom. Se na neko drugo stvar se je ozirati, na to namreč, da bi se po premembli vrednote ne zmanjšalo število kolajočih sredstev. To bi utegnulo uničiti vso stvar in zato ni mogoče določiti nikakih rokov. Odkar sem nastopil svoje mesto, bavil sem se s tem uprašanjem in vedno bolj spoznal, da se množé nevarnosti toliko bolj, kolikor dalje se odlašá rešitev. Laglje bi bilo pustiti to reč v miru in ne storiti ničesar. Očitanja zaradi tega bi ne bila posebno velika. Tega pa nisem storil. Zdaj je Vas, gospoda moja, zadela dolžnost, da uvažite to stvar in odločite o njej v korist drage domovine.

Na to se je začela specialna razprava o dunajskih prometnih predlogih. Poročevalec dr. Russ zagovarja obširno napravo dunajskega kanala in zimskega pristanišča, češ, da je v notranji zvezi z drugimi napravami ter velike važnosti.

Hohenwartovega kluba član posl. Dipauli zavrača očitane, da hoče konservativna stranka vso stvar zavleči in naglašá, da ni niti političen in stvaren protivnik predloga, a vsake točke ni smeti postavljati pred poslance, češ, če ne glasujete zanj, niso Vaše simpatije za Dunaj iskrene. Prav zato se ni čuditi, da je postalo zaupanje v parlament — jetično. Glede dunajskega kanala izrekli so strokovnjaki samo tehnično svoje mnenje, o potrebi in koristi te naprave ni nikjer govora. Zato predlaga, naj se ta del predloge vrne budgetnemu odseku. Kdor pozna gospodarsko stisko kmetskega prebivalstva, kdor čuje gromenje na socialnem obzorju, mora dvakrat preudariti, kako mu je ravnati v tem slučaju, ne zmeče se za voljo in nevoljo.

Posl. S u e s s pravi, da se zavrže vsa predloga, če se vsprejme Dipaulijev nasvet. Vodna pota so nujno potrebna. Govornik zagovarja obširno predlogo, trdeč, da je eminentne koristi ne samo za Dunaj, ampak za vso državo.

Posl. grof F r i e s nasvetuje za slučaj, da bi bil odklonjen predlog Dipaulijev, naj vlada preuči, kako bi bilo fekalije dunajske, vredne na leto do 6 milijonov goldinarjev, porabiti za kmetijstvo.

Vladni zastopnik sekcijijski načelnik W i t t e k se poteza za dunavski kanal in ga priporoča v vsprejetje, ker je v notranji zvezi z drugimi predlogami in od njih ne ločljiv. Razprava se na to prekine.

Posl. dr. L a g i n j a in tovariši interpeljujejo ministrskega predsednika, kako posreduje, da pridejo d zmislu isterskega dež. reda do Najviše vednosti govori, govornji v isterskem deželnem zboru v hrvatskem jeziku, in interpelucije do vlade in deželnega odbora, stavljene v tem jeziku, ko vse to ni zabeleženo v zapisniku. — Posl. H a u c k interpeljuje zaradi strajka dunajskih kočijažev; posl. R i z z zaradi odpusta delavcev v arzenalu v Pulji; posl. P a c á k pa zaradi sistiranja ukrepa obč. odbora v Kutni gori, s katerim se je izreklo soglasje z mladoočeškim oklicom na narod. „Slov. Narod“.

DOPISI

Iz kobariske okolice, 11. maja. — Z dnem 15. maja otvori se novi poštni urad pri Ribiču in poštna zveza med Kobaridom in Podbonescem (oziroma Čedadom) po starodavni cesti ob Nediži. Naj mi bode dovoljeno o tej cesti podati nekaj zgodovinskih črtic. Ta cesta bila je v starem in celem srednjem veku edina vozna kupčijska cesta na vsem Tolminskem; vezala se je v Kobaridu s predelsko in pospeševala promet med našo deželico, kakor tudi sosedno Furlanijo s Koroškimi in drugimi planinskimi pokrajinami. Veliko se ima bližnji Čedad (prej glavno mesto Furlanije) tej cesti zahvaliti za svojo sijajno preteklost. Ko se je v 16. stoletju začela zidati cesta ob Soči v Gorico in malo prej ona čez Pontebo, obračati se je začela trgovina čedalske bolj v Gorico in zlasti v Videm; Čedad pa je zgubil svoje prvenstvo.

Vkljub temu, da je uživala cesta ob Soči v prejšnjih stoletjih nekatere privilegije, vendar je občevalo tolminsko prebivalstvo, zlasti pa Korošci in gor. Štajerci, z Gorisko najrajše po Nediži. Kako velik promet je moral prej biti po tej cesti, spoznamo iz tega, kar pripovedujejo stari ljudje, da je bila večkrat cela vrsta voznikov (večkrat je segala do Moline) ustavljenih v Starem selu pred kovačnico, od katere so pomoči potrebovali. Ti vozniki morali so biti večinoma Nemci, ker še do zdaj je ohranil kovač nemško hišno ime Šmid. (enako v Kobaridu.)

Ko se je l. 1870. merila predelska železnica, bilo je od italijanske strani že sklenjeno, da se takoj prične zidati železnica ob Nediži do Kobarida, do kamor so jo bili že zmerili. Žalibog, da je up dveh železnic spjal po vodi — zidala se je železnica čez Pontebo, dasi je za več kilometrov (okoli 13) daljša od projektovane ob Nediži čez Predel. Važnost nediške ceste (zlasti v vojaškem oziru) spoznala je tudi država, katera jo je l. 1880. vzela v svoje oskrbovanje.

S to poštno zvezo se tadaj nekaj odpomore mejsobnemu občevanju, — hvala srčna vsem možem, ki so k temu pripomogli! — ker naše prebivalstvo še vedno obilo kupčuje z Beneškim, zlasti z drvi, katerih se na leto preko 8000 sežnjevo izvozi. Tudi bode potovalcem iz kobariske okolice in z Bolškega, koji so namenjeni v Gorico ali Trst — ali obratno — na izbiro dano, da se poslužijo pošte ob Soči, ali pa te ob Nediži po lepeji njeni dolini v Čedad, od tod pa z „lukmatijem“ preko Vidma v Gorico ali Trst. Poštna vožnja je tako urejena, da ima zvezo z železničnimi vlakmi, ki odhaja jajo iz Čedada preko Vidma v Gorico — ali narobe. Pošta bode odhajala iz Kobarida v Čedad ob 10. zjutraj; prilično ob istej uri tudi iz Čedada v Kobarid.

Voznina s pošto iz Kobarida v Čedad stane 82 kr., iz Čedada v Gorico z železnico 1 gl. 30 kr. našega denarja. Potovalci iz Gorice v Kobarid ali na Bolško se lahko poslužijo jutranjega vlaka, ki prihaja iz Gorice preko Vidma v Čedad nekaj minut pred 10. uro (motite se, ker prvi vlak odhaja iz Gorice v Videm šele ob 10:07 zjutraj. Na to stran torej ne bo pripravne zveze! Uredn.) — od tod jim je prilika peljati se s pošto v Kobarid; — enako se lahko tukajšnji potovalci poslužijo vlaka, ki odhaja iz Čedada ob 3½ popold. da pridejo okoli 5 ure v Gorico.

Iz Kožbane, 18. maja. — Preteklo nedeljo 15. t. m. imel je naš rojak, popotni učitelj g. A. C o t i č, tukaj za trtorejce v pričó obilo zbranih posestnikov po popolnanski službi božji o trtni rosi (Peronospori) in o kletarstvu sploh zelo zanimiv in prepričaven govor. Prav hvaležni smo mu zaradi vsestranske požrtovalnosti in izbornega pouka. Bog plati!

Po dokončanem pouku pokusil je prijazni gospod vino iz nekaterih kletij, in se je prav pohvalno izjavil o našem vinu, ki je od nekaj pod imenom „Kožbanec“ kot poletno vino med vsemi brskimi vini zelo priljubljeno in na najboljšem glasu.

Tudi letošnega vina je tukaj še precej za prodaj. Škoda, da nimamo ceste, da bi vinotržci z vozom kar naravnost k nam zahajali.

Plačujemo menda že 24 let visoke doklade za ceste, a ceste nimamo. — Plačevati, a nič imeti, je pač grenka reč! —

Občinar v imenu več drugih.

Iz Dornberga, 15. maja. — Mislim sem, da se vendar kedo oglasi v cenjeni „N. S.“ radi letošnjega vojaškega nabora. Ker ste, g. urednik, vedno v zadregi s prostorom, naj omenim le na kratko.

Dornberška občina je dala letos 34 vojakov, lani 28, predlani tudi nič manj; tedaj je iz naše občine pri vojakih 90 najboljsh mladičev. Pomislite, koliko zgubimo delavnih moči na dan, na mesec, na leto — v treh letih!

St. Andrež in Čepovan nista nič manjši občini od dornberške, in vendar je dala prva 2 in druga 3 vojake; Dornberg pa 34! Kaj nam je storiti? O preteklosti ne govorimo več, kar je potrjenih je potrjenih, pač pa o prihodnosti. Ali bi ne kazalo, g. urednik, napraviti prošnjo do merodajne oblasti, da bi se nas v prihodnosti kaj usmilili? (Prositi dovoljeno je vsakemu državljanu, vendar dvomimo, da bi kaj opravili. Država jemlje — kjer najde, kajti kjer ni, tudi vzeti ne more. Za bridkosti in solzé pa se ona ne briga! Ured.) Zemlja je itak nerodovitna, če jo pa še obdelovali ne bomo?! Kmet delaj, trpi, plačaj — pa molči!

T . . . . . Y.

Politični razgled

Notranje dežele.

Hrvaško. — Bliža se čas novih volitev za sabor (državni zbor) kraljevine hrvaške. Tri stranke se bodo borile druga proti drugi, namreč: vladina ali madjaronska, zmerna opozicija ali obzoraška in stranka prava ali starčevičanska. Ni deoma, da bodo imeli madjaroni tudi po novih volitvah večino, kajti oni so složni med seboj, na svoji strani imajo mogočno vladino roko, dočim je opozicija razdeljena na dva taborja, ki si srdito stojita nasproti. Vlada podpira madjarone z vsemi možnimi sredstvi, ki bijejo naravnost v obraz ustavnim oblikam naše države. Madjaroni smejo agitovati, rogoviliti, slepiti in strahovati volilce kolikor jim je ljubo in drago, opozicijonalcem se pa delajo ovire, da niti volilnih shodov ne morejo sklicevati. Opozicijonalni kandidatje so vsak hip v nevarnosti, da jih ne denejo pod ključ. Odličnejši in uplivenjši Hrvatje se ne smejo prikazati

med volici. — Naj povemo eden slučaj, ki označuje postopanje hrvaške vlade. Na povratku z Dunaja v Gorico vozili smo se v družbi z opatom M . . . . , ki nam je pripovedal čudne, neverjetne stvari, katere delajo največjo sramoto končujočemu 19. stoletju. Pokazal nam je odlok, v katerem je rečeno, da je opat znan kot puntar in hujskač; zaradi tega naj se do končanih volitev ne prikaže v vas med ljudi, sicer ga z oboroženo silo odženejo v njegovo domačijo. Takó počenja hrvaška vlada z opatom. Kaj si dovoljuje z nižjim ljudstvom ali z odvisnimi uradniki in služabniki, to si lahko mislimo. — Naravno je, da morajo taki odnosi v srčé boleti vsakega zavednega Slovana. Toda še huje nas mora boleti prežalostna resnica, da opozicija proti takim nasilstvom ni edina, ampak razdeljena na dva sovražna si taborja, katerih vsak se bori za svoje kandidate. Bratje, kaj bo iz tega boja? Ali se nič ne bojite, da bi od Vašega razpora ne imeli dobička madjaroni in sploh sovražniki enih prac tukó kakor drugih? Oboji imate enega in istega močnega sovražnika; potlačite složno poprej njega, potem uredite svoje notranje razmere po p trebah, za katere bo večina. Boj proti madjaronstvu je skupna in prva dolžnost vsakega Hrvata, vsakega Slovana, vse drugo je notranja postranska zadeva. Tako je naše mnenje.

— Pred nekoliko tedni pojasnili smo svojim čitateljem dalmatinsko uprašanje, ki čaka nujne rešitve. Dejali smo, da ta država spada državopravno k trojedini kraljevini hrvaški, a v resnici imá svoje zastopnike na Dunaju v državnem zboru naše države polovice. Za Dalmacijo veljajo prav za prav le oni zakoni, katere sklepa hrvaški sabor, toda v resnici veljajo tamkaj oni zakoni, kakor pri nas. To je tista zmešnjava, iz katere bi se Dalmatinci radi rešili ter združili se s Hrvaško, kamor državopravno spadajo. — Da se to državno pravo tudi priznava, pričajo nam vsi kraljevi reskripti od najstarejših časov do današnjih dni. Takó je Njegovo Veličanstvo izdalo 6. t. m. reskript, s katerim je bil zaključen hrvaški sabor. V dopisu na bana pravi cesar: „Velemožnomu banu kraljevina Hrvaške, Slavonije i Dalmacije itd.“ In v pismu: „Pošto se usmislilo . . . . . konac petgodišnjega zakonarskega perioda sabora kraljevina Naših Hrvatske, Slavonije i Dalmacije . . . itd.“ V pismu na sabor pa pravi cesar: „Velemožni, dostojanstvenikom i zastupnikom naroda, skupljenim na saboru kraljevina Hrvaške, Slavonije i Dalmacije, kraljevski Naš pozdrav!“ — Hrvaški sabor je veljavno torej tudi za Dalmacijo — a vendar sedé njeni zastopniki v državnem zboru dunajskem! To je tisto dalmatinsko uprašanje, ki čaka rešitve in ki daje pogosto povod ostrim časnikarskim in drugačnim razpravam in borbam!

Ogersko. — V Budimpešti osnovalo se je „Madjarsko društvo“, kojemu edini namen je: pomadjariti do zadnjega koteča prestolnico ogersko. Društvo vodijo načela, ki so izražena v naslednjih desetih zapovedih.

1. Podpirajmo se med seboj v vršenju svoje svete dolžnosti.

2. Govorimo, kjerkoli je le mogoče, edino le madjarski in delajmo na to, da tukó stori vsak član našega društva, kateri umeje madjarski.

3. Budimo javni duh domoljubja in narodno zavest.

4. Izogibajmo se kolikor mogoče tukajšnjih tujih časopisov. Ne naročajmo se na nje. Z dušo in telesom delajmo na to, da bodo na javnih mestih izmed domačih edino le madjarski časopisi.

5. Podpirajmo madjarsko časnikarsko, madjarsko knjigo in umetnost.

6. Naročajmo samó pri takih obrtnikih in kupujmo samó pri onih trgovcih, ki imajo napisane edino le v madjarskem jeziku.

7. Ne hodimo k švabskim zabavam.

8. Ne sprejemajmo švabskih jedilnih listov. V kavarnah in gostilnah naročajmo po madjarsko zaželjena jedila in pijače.

9. Vsakdo od nas bodi bojevnik za madjarizovanje. Ako naletimo kje le najmanjšo nasprotje madjarstvu, dolžnost nam je, da to takoj naznamimo načelnictvu.

10. Vsakdo od nas naj privede k društvu vsaj še enega člana.

To si zapišimo v srčé in vršimo strogo ta načela.

Tukó delajo Madjarji v Budimpešti proti nemškemu življu. Ne bilo bi napačno, ako bi jih nekoliko posnemali tudi mi Slovani.

Domače in razne novice

Osebnosti. — Č. g. Franc Casteliz, katehet na tukajšnji deški vladnici, postal je profesor verstva na ženskem učiteljskem izobraževališču.

— Gospoda Franc Sivec in Karol Travan postala sta definitivna učitelja na c. kr. deški vladnici v Gorici; s to službo je združena plača X. razreda.

— Gospod Ivan Kranjec, naš rojak iz Kobarida, imenovan je blagajnikom ljubljanske hranilnice.

— V Ronkah je umrla gospa Ana udova Lokarjeva, veleposestnica v Ajdovščini, po 10-mesečni mučni bolezni v 47. letu svoje dobe. Njeno truplo prepelje se danes v Ajdovščino, kjer se položi k večnemu počitku. Pokojnica bila je narodna gospá, ki je vselej oddajala svoj glas za narodnega kandidata ter zanimala se za naše narodne zadeve in potrebe. Svoje si-

nove je vzgojila v odločno narodne možé, kakoršnih je zlasti v deželi naši še vedno mnogo premalo. Zató: Čast njenemu spominu! Mir in pokoj njenej duši!

Umrl je v Gorici v ponedeljek jutro dobro znani zdravnik dr. Ivan Saunig v 47. letu svoje dobe. Rojen je bil v Biljah pri Gorici, toda po vzgoji bolj laškega duha, dasi vseskozi pošten, blag in pravičen mož, ki si je pridobil v vseh krogih brez razlike narodnosti popolno spoštovanje. — Po dokončanih zdravniških naukih posloval je več let na dunajski kliniki, a l. 1879. se je preselil v Gorico. Od l. 1883. je bil primarij norišnice pri usmiljenih bratih ter zdravnik tvornic v Stračicah in Podgori. Zapustil je mlado udovo z dvema otročičema. Sijajen pogreb vršil se je v sredo; udeležba je bila ogromna. Vse rodbine, v katerih je pokojnik zdravil, bile so zastopane. Vrvice pri vozu nosili so gg. doktorji Babarovich, Bramo, Fratnich, Grešič, Kersovani, Lisjak, Pontoni in Vilat. Za vozom so šli tudi sorodniki in deputacija iz Bilj. Na pokopališču govoril je dr. Kersovani ter vzel slovo od njega v imenu vseh njegovih stanovskih tovarišev. Naj v miru počiva!

Goriška Čitalnica priredila je v soboto 14. t. m. svojim članom in povabljenim gostom zadnjo veselico v letošnji veselinični dobi. Udeležba je bila od začetka le bolj pičla, a pozneje se je nabralo precej odličnega občinstva. — Pod vodstvom gosp. Ivana Mercine pelega so se tri pesmi, med temi dve s spremljanjem orkestra. Försterjev „Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesni“ je jako obširna skladba, ki se je prav dobro izvršila; enako Nedvedov mešani zbor „Nazaj v planinski raj!“ Volaričev ženski zbor s spremljanjem orkestra „Slovenskim mladencem“ moral se je ponoviti. Igra „Kdo se poslednji smeje“ zahteva izjemen igralcev; take je tudi našla. Gospod Sivec in g. ena Jug sta sicer že znani in priznani spretni in izborni moči v Talijanskem hramu naše Čitalnice, in ni čuditi se, ako sta izvrstno pogodila svoji ulogi. Toda čuditi se moramo, da je popolnoma nova prižena na našem odru, gospodična Ličnova, pri svojem prvem nastopu v Gorici žela od vseh strani obilo zasluženega priznanja in hvale. „Goriška Čitalnica“ je pridobila v tej gospodični izvrstno moč za svoj gledališki oder! Po „besedi“ vršila se je živahna plesna zabava.

Slov. bralno in podporno društvo v Gorici imelo je v nedeljo 15. t. m. občni zbor, kateremu je predsedoval bivši podpredsednik g. E. Klavžar, ker je bil predsednik g. dr. Gregorič zadržan. Po kratkem nagovoru g. podpredsednika, v katerem je poudarjal važnost in pomen tega društva za nas goriške Slovence ter priporočal, naj vsakdo osebne navskrižnosti in mržnje pusti na stran, ter voli tako, kakor zahteva prosep tega društva, poprime g. Franjo Ferfila besedo ter z nahušeno in ognjevito besedo razlaga neumorno delovanje in neprecenljive zasluge bivšega predsednika za razcvit tega društva ter priporoča, da ga občni zbor z ozirom na to z vsklikom jednoglasno izvoli predsednikom. Ko govornik konča, ustanovo vsi navzoči društveniki s svojih sedežev in gromoviti „Živio dr. Gregorič“ potrdili so, da je bil predlog g. Ferfile vsem iz srca vzet. Na to se je vršila volitev odbornikov in namestnikov čisto mirnim putem. Izvoljeni so bili v odbor skoro jednoglasno gg: Berbuč Ivan, Rojč dr. Aleksij, Prinčič Karol, Lodatti Lenard, Musič Josip, Gabršček Andrej, Fon Anton, Cvetežnik Miha, Hrovatin Leopold in Kavčič Ivan. — Namestniki: Kopač Jernej, Drašček Peter in Tomažič. V ponedeljek konstitoval se je odbor in sicer takole: Fon, podpredsednik; Gabršček, blagajnik; Mužič, tajnik; Prinčič, knjigovodja in Hrovatin Jos. gospodarnik in knjižničar. — r —

Veteransko društvo (s popolnim naslovom: Il primorsko vojaško veteransko društvo za pokneženo grofijo goriško in gradiščansko) imelo je v nedeljo svoj letni občni zbor. Udeležba je bila obilna, okoli 200 mož. Poleg navadnega dnevnega reda omeniti nam je obširnej nagovor predsednika Jacobi-ja, ki je omenil, da se je društvo udeležilo odkritja Radeckijevega spomenika na Dunaju in da je položilo na spomenik po grofu Strassoldu, praunuku slavnega maršala, krasen venec s trakovi. Pri volitvi izvoljen je bil dosedanji predsednik gosp. A. Jacobi s 161 proti 25 glasovom; prvi podpredsednik je ostal pl. Hentschel, kot drugi podpredsednik pa je bil izvoljen grof Puppl. — Vladin zastopnik vitez Bosizio je častital zopet voljenemu predsedniku in prvemu podpredsedniku ter izjavil, da društvo se nahaja v dobrih rokah. Zbor je bil sklenjen z viharnimi živjo, hoch in evviva-klici na presvetlega cesarja.

„Legia Nazionale“ se je začela že oglašati s svojo protislovensko delavnostjo. Deželni šolski svet jej je namreč z odlokom 15. t. m. št. 354 dovolil, da sme ustanoviti pri Soškem mostu (Via degli scogli) zasebni otroški vrtec. V Gorici vzdržuje že meso samo šest otroških vrtev, v katere se lové slovenski otročiči, imamo tudi zasebne enake zavode, a zdaj pride še „Legia Nazionale“ ter seje svoje poljščevalne pasti tje, kjer se jej zdí to najbolj potreba. Pozor rojaki! Vsak Slovenec naj svoje manj zavedne vojake odvrača od laških otroških vrtev in šol; ako izvê, da so kaki sloven-

ski otroci v laških zavodih, skuša naj starše poučiti in prepovoriti, da svoje otročiče pošljejo v naše vrvice in šole. Vsakdo naj stori v tem oziru svojo narodno dolžnost, pa se nam „Leginih“ rovarstev ne bo prav nič bati!

Podružnica nemškega „Schulvereina“ v Gorici priredi v nedeljo od 3. popoldne naprej veselico na stremu strelišču v Panovcu. Sodelovala bo mestna godba. Igralo se bo na kegljišču in streljalo za dobitke v vrednosti 200 gld. Prosta zabava. — Lauska veselica tega društva je bila baje jako sijajna. V Gorici nimamo nikakega uzroka uznemirjati se zaradi nemškega tega društva, ker za nemško politiko na Goriškem ni ugodnih tal.

Vojaštvo v Gorici. — Prejšnja leta je bilo v Gorici vedno po več bataljonov pešcev; s temi je bila tudi vojaška godba, ki je veliko pripomogla k vselejsemu življenju. Zadnja leta smo pa imeli tukaj le po par bataljonov lovcev, kateri nimajo svojih godb, kar smo Goričani precej hudo občutili. Pravijo, da so vojaške oblasti hotele s tem kaznovati Gorico zaradi nekaterih lahončkov, ki so z belim očesom gledali c. kr. avstrijske uniforme. — Kakor pripoveduje „Corriere“, dobimo pa po velikih vajah tri bataljone pešcev št. 53 (Leopoldovci) in vojaško godbo. Da bi to bilo tudi res!

Radodarni doneski. — V zadnji številki smo omenili, kakó se na Goriškem pri vsaki možni priliki zbirajo radodarni doneski za naše učne zavode v Gorici, kar je najlepše spričalo o izgladni narodni požrtvovalnosti našega ljudstva. Te dni smo prejeli zopet 30 gld., reci: *trideset goldinarjev*, katere so zložili „kotarski pravdarji in pravdarke.“ Slava takim pravdarjem, ki končujejo svoj prepis s toli plemenitimi deli! Hvala jim! — Dalje je došlo:

Prijatelji v Cerknem 2 gld. 70 kr. — Jernej Kopač, narodni svečar v Gorici, 3 gld. — Franc Bavčar, znameniti umetni mizarjski mojster v Selnu pri Črnicah, 1 gld. Prihoduja božičnica „Sloginih“ učnih zavodov dobila je od čistega dohodka Soškolske veselice 15 gld.

Tržne cene. — Kavi je cena močno padla, zlasti nižjim vrstam. S antos prodaja se po 130, 132 in 136 gld. kvintal; sandomingo in java po 160 in 164; portoriko po 172 do 186; cejlon in moka 185. — Sladkor po 36½. — Petroliju je cena padla; prodaja se po 17½. — Slanina (špeh) nova po 52 do 54, stara po 56 do 60. — Maslo surovo po 60 do 70, kuhano po 80 do 85.

Moki je cena padla; zdaj se prodaja: A. po 16.10, II. 15.76, III. 15.10, IV. 14.70, V. 13.60 in VI. 11.60. — Otrobi po 5.50 do 5.70.

Češenj prihaja mnogo in lepih na goriški trg. Izvažajo jih prav mnogo na tuje. Danes so se prodajale v Gorici na drobno od 15 do 20 kr. kilo.

Za vinogradnike. — Kakor je razvidno iz današnjega razglasa slovenskega oddelka deželne kmetijske šole, priredita se dva poučna tečaja o zimskem in zelenem požlahtnjevanju, o oskrbovanju, kakor tudi o raznih boleznih trt.

Prvi tečaj bo od 7. — 12., drugi pa od 12. — 19. junija t. l.

Opozarjamo naše velike in male posestnike, da bi se udeležili imenovanega tečaja v obitem številu. Pri tem tečaju bo imel vsak obiskovalec tudi priliko, prepričati se, kako je treba razne kmetijske rastline obdelavati in oskrbovati, da se doseže čim večji dohodek tudi pri majhnih stroških.

Iz Podgore nam poročajo: Goriški mirodilničar (drogijer) Giulio Vielmetti poslal je pismo v Piedimonte. Ker je v oklepih bila dodana Podgora, došlo je pismo res tudi v našo vas — toda Podgorec, komur je bilo pismo namenjeno, ga ni hotel sprejeti in je pismo zavrnil z opazko, da on ne biva v Piedimontu. Takó je prav! Naj bi storil takó vsak Podgorec, ki dobi enaka pisma! Nekateri Podgorci, ki kupujejo pri Vielmettiju, so že sklenili, da odslej ne pobjeje več k njemu; on naj si išče odjemalcev v laškem Piedimontu!

Pri Robiču blizu Kobariča je bil v nedeljo 15. t. m. slovesno otvorjen novi poštni urad. Prvi poštni voz dočakalo je mnogo ljudstva iz tamošnje bližine; ko je voz pridrdral do Robiča, zagrmeli so možnarji. Poštni komisar iz Trsta in poštar Volarič peljala sta se do prve laške pošte v slovenskem Podboscju ter ogledala si tamošnji poštni urad. Ljudstvo je močno veselo nove pridobitve. S pošto je združena tudi poštna hranilnica.

Razdelitev občinskih zemljišč na Tolminkem prav lepo napreduje. Zadnje čase so razdelili Idrči, Kamenci in Kobaričci. Zdaj delijo Staroselci; delo je prevzel gosp. Ivan Lapanja. Kamenci so dobili prav dobro zemljišče, ki se bo dalo še mnogo zboljšati. Tudi Kobaričci so jako zadovoljni z razdelitvijo. — Razdeliti nameravajo dalje tudi Trnovci, Krejci, Seljani in Modrejši. V teh krajih pa ne gré vse gladko, ker nekateri bi radi delili po davkih, drugi pa v enakih delih med vse občinarje brez izjeme. Najpravičnija razdelitev je zadnja: vsem občinarjem enaki deli. To načelo velja skoro pri vseh delitvah občinskih zemljišč. Želeli bi bilo, da bi se sporazumele na enak

način vse občine in da bi se razdelitev povsod mirnim putem in čim prej dovršila.

Iz Isla na Gorenjem Avstrijskem dobili smo od nekega delavca dopis, kateri ne moremo priobčiti, ker razkriva svetu prežalostne novice. Dopsnik imenuje nekatere predelavce iz Sužida in Ladriji pri Kobariču, kateri baje neusmiljeno ravnajo s svojimi tovariši, katere nadzorujejo; dopsnik našteva več podrobnostij, ki so tako grozne, da jim skoro verovati ne moremo. Zeleli bi, da so poročila dopsnikova pretirana.

Z Dunaja nam poročajo, da bo dijaški list „Vesna“ izhajala nepretrgoma dalje, ne pa da je zaspala, kakor se je baje že govorilo, zlasti pa pri nas v Gorici. (Mi nismo slišali nič takega). Te dni izidete dve številki v skupnem zvezku. —

Grof Taaffe odgovoril je pretekli teden na več interpelacij, katere so bili o svojem času stali naši poslanci zaradi zdvijanih odnošajev v Istri. Interpelacije so živo slikale neznosno stanje slovenskega prebivalstva, navajale dneve, kdaj so se vršile posamične grozovitosti, in osebe, ki so jim bile žive priče. A kaj je odgovoril nemški grof Taaffe? Po njegovih besedah vlada v Istri najlepši mir in red, zakoni se spoštujejo, vladini organi (zlasti pa Ellushegg v Poreču) vedejo se nepristransko, volitve se vrše pravilno, a če se včasih kaj pripeti, so to le malenkosti brez pomena; skratkata, grof Taaffe našel je v Istri vse v najlepšem redu. Naši poslanci so torej govorili neresnico v svojih interpelacijah, s katerimi so delali krivico istrskim Lahonom in njihovim vladinim pomagačem! Zpomnimo so dobro ta odgovor dunajske ekscelence! — Prof. Spinčič je predlagal v sobotni seji, naj bi se začela razprava o Taaffejevem odgovoru, a ta predlog je bil odklonjen. Našim poslancem ne preostaja drugega nego počakati prihodnjega proračunskega razpravo, ko bodo imeli dosti prilike, da po vrednosti osvetlijo odgovor grofa Taaffeja, kateri naj do tje mirno spi na lovorikah svoje „nepristranske politike“.

Iz Ljubljane poslal nam je tamošnji magistrat naslednji:

Popravek.
„Nove Soče“ št. 18. z dne 29. aprila letos (izdaja za deželo) pripoveduje med „domaćimi in raznimi novicami“ s „Kranjskega“, da je magistrat stolnega mesta Ljubljane poslal uradno pismo nekemu slovenskemu županstvu in da je pismo bilo nemško. Preiskava je pokazala, da utegne meriti „Nove Soče“ poročilo na mestnega magistrata poslatev, ktera je šla na županstvo občine Sent Peter pri Gorici. V tem slučaju pa je bila stvar ta. Magistrat je imenovanemu županstvu vrnil brez vsacega dopisa neški „Zustellschein“, s katerim je županstvo v St. Petru poslalo semkaj nemšk dopis na neko privatno osebo. Na nemškem tem dopisu se nahaja tudi uradni pečat z legendo: „Bürgermeisteramt St. Peter“. Magistrat je bil torej postal tudi pravilno, če bi bil županstvu v St. Petru res odpisal nemški, ker rešuje po obstoječih določilih na podstavi jednakopravnosti slovenske vloge slovenski, nemške pa nemški. Le dosledno je bilo, da se je vrnil prejeti nemški „Zustellschein“ v zavitku z nemškim dopisom.

Blagovolite ta popravek objaviti v smislu š. 19. tisk. zak. v prihodnji številki Svojega cenjenega lista.

V Ljubljani dné 12. maja 1892.
Župan:
Grasselli.

Ta popravek je za nas na več stranih jako zanimiv in dalo bi se o njem obširno razpravljati in pisati, česar pa po tiskovnem zakonu na tem mestu danes ne smemo. Veseli nas pa, da se je s tem razkrila resnica, ki se je kolikor mogoče prikrivala, da županstvo v St. Petru dopisuje kaj rado v nemškem jeziku. Domá sicer tega ne dela, a če piše n. pr. v Ljubljano, mora biti, seveda, vse nemški. Takih županstev je sicer malo v deželi in bo jih vedno manj, toda naša dolžnost bodi, da se ta napaka kakor hitro mogoče odpravi!

Književnost. — Podjetni tiskar in založnik J. Krajec v Novomestu izdal je zadnji čas zopet tri lepe zvezke svoje „Narodne biblioteke“, med temi dve izvirnii povesti. Zvezki so naslednji: 1. *Solnce in senca*. Povest. Priprtomsto narodu v pouk in zabavo spisal J. Benedek. Str. 147. Cena 15 kr. — 2. *Saitoslav*. Povest za slovensko ljudstvo. Spisal Vonomir-Križan. Str. 82. Cena 15 kr. — 3. *Z ognjem in mečem*. Zgodovinski roman. Poljski spisal H. Sienkiewicz. Poslovenil Po dravski. Str. 146. Cena 30 kr.

Za 60 kr. dobi torej lahko vsakdo tri obširne zvezke z zanimivim in poučnim berilom. Želeti bi bilo, da bi se Krajčeva biblioteka hitreje razširjala med narod nego doslej!

Slovenske drobtine. — Urednik „Prijetelja Naroda“ v Zagrebu, o katerem smo poročali, da so ga zaprli, bil je po 21-dnevem preiskovalnem zaporu izpuščen. — *Za bana Jelačiča*, slavnega Hrvata, vršila se je sv. maša zadušnica 20. t. m. v cerkvi sv. Marka v Zagrebu. — *Česki dijaki* so poslali profesorju Spinčiču adresu s 700 podpisov. — Ivan Rendič, prosluli hrvaški kipar v Trstu, iz-

delal je prekrasn nagrobni spomenik pokojnemu slovenskemu rodoljubu Francu Kotniku na Verdu. Spomenik je postavila rodbina. — *Prof Šime Ljubič*, slavnii hrvaški učenjak in predstojnik arheološkemu oddelku narodnega muzeja v Zagrebu, je upokojen. Na njegovo mesto je imenovan gimnazijski ravnatelj Gršković. —

Drobiž. — Bukovinski deželni predsednik grof Pače, ki ima za soprogo hčer barona Winkler-ja, imel je dvovoj z grofom Mustatom. Državno pravdnstvo začelo je proti njima kazensko preiskavo, katera je pa bila ustavljena na povelje cesarjevo. — *Grof Hartenau* (princ Battenberg), bivši bolgarski knez, postal je generalmajor in poveljnik 11. brigade v Gradcu. — *Cesaričina udova Štefanija* potuje po južni Italiji. Popise svojih potovanj in izletov popiše v posebni knjigi. — *Kolera* se je že oglašila na izhodu in to v Avganistanu (Azija). Ruska vlada stori vse mogoče korake, da bi se ta morila ne širila proti zapadu. — *Kolera* baje strašno razsaja v Harrari (Afrika). V Massavi so storiili vse možne previdnostne korake, da bi odvrnili od sebe to strašno morilko. — V Blagajju (Bosna) umrla je 11. t. m. starka Gjulska Vračuša v 129 letu svoje starosti. — *Proti pljanstvu* iznašla sta baje dva ameriškanska zdravnika zdravilo, ki se je že izkazalo kot uspešno.

Gregorič - Levstik. — Omenili smo že Vatroslava Holza „Spomine na znamenite možé slovenske“, katere je čital v „Čitalnici Tržaški“ in katere primaša zdaj „Edinost“ v podlistku. V predzadnji številki čitamo jako zanimive črtice o pokojnem Levstiku. Med drugim čitamo tamkaj tudi o prvem sestavku našega slavnega rojaka Simona Gregoričiča z Levstikom. Pisatelj slika ta sestane tako-le:

Levstik je bil svoje vrste čudak! Dasi je bil jako zgovern in družbe željen, ipak ni rad občeval s katerimsihodi človekom. Zlasti po pregrenkih svojih izkustvih postal je napolisel kaj oprezen in nezaupen, da se je izogibal vsakeršnej količkaj bolj sumljivih družčin. Ko sem ga jaz spoznal, ni zahajal drugam, kakor v gostilno „Pri avstrijskem cesarju“. Pozneje si je poiskal svoj „bun retiro“ v neki poststranski sobici bivše Permetove krčme v Spitalski ulici. Kdor ga je torej hotel videti in se z njim seznaniti, ali pa kaj izvedeti od njega, moral se je potruditi k njemu v navedeno skrivnost. Pa to vam ni bilo tako lahko! Ako mu je bil prišel po licu, vsprejel ga je kaj prijazno ter se tisti večer pogovarjal le z njim — ako pa ne, zagrmel je nad njim, da ga ni bilo blizu nikoli več. — Tu vam navedem jeden takšen slučaj in sicer: kakó sta se spoznala osebno Levstik in pesnik Gregoričič. Nekoč tiste dni, ko je izšel prvi zvezek njegovih „Poezij“, prišel je bil Gregoričič v Ljubljano in zvečer, da se seznanii s kakšnim odličnjakom ljubljanskim, napotil se je k „avstrijskemu cesarju“. Ondu so pri neki mizi sedeli trije gostje, izmed katerih je posebno jeden bil kaj glasen in zgovern, dočim sta ga ostala dva pivca verno poslušala. Govor se je sukal ob ravnokar izšlih „Poezijah“, na kar je naš pesnik seveda postal pozoren in naravno tudi radoveden, kdo da so dotični gospodje. Ko se čez nekaj časa poslušalca poslovila in prej omenjeni govornik ostane sam, pridruži se mu Gregoričič, proseč ga dovoljenja, da bi smel prisesti k njemu.

„V krčmi smete sedeti, kamor vam drago!“ odvrne mu oni malomarno ter ga pogleda sumljivo.

In ko se pohlevni pesnik opravičuje, da ga sicer ne bi motil, ali da je tu je e, reče mu oni:

„Vem: — Goričan!“

„Kakó Vi to veste, gospod?“ praša ga Gregoričič.

„Saj vas izdaje — jezik, kakor apostola Petra tam na Kajfeževem dvorišč!“ ponči ga neznanec.

„No, zdaj sem pa radoveden, kdo da ste, gospod?“ poizveduje pesnik.

„Jaz sem Levstik!“ odgovori mu on samozavestno.

To vam je bil zdaj skromni planinski slavec v zadregi. Prvič mu je bilo žal, da je možá na tak način izpraševal, ne da bi se mu bil sam predstavil; potem pa ga je skrbelo, čes: zdaj te ima v kreppljih. Ko pa mu povê svoje imé, skoči Levstik izza mize ter ga zgrabi z obema rokama, vzkliknivši:

„Gregoričič? Dobro došel! Živio!“ Potem pa zakliče:

„Metka! Tu-le sem k tej mizi danes nima se zvesti nobeden drug gost!“

In pogovarjala sta se potem veleodlična moža nepretrgano do polnoči in drugi dan je povabil Levstik Gregoričiča na izprehod po okolici ljubljanske, kjer sta zopet preživela v prijateljskih razgovorih nekaj prezanimivih ur. . . .

Kakó umiramo. — Po najnovejših računih umré na celém svetu 38 milijonov ljudi na leto, ali: 91.554 vsako uro, 3730 vsako uro in 62 na minuto. Vsek udarec njihala pri uri naznanja smrt enega človeka. — Srednja starost človeka je 48 let. Četrtna ljudj umré pred 7 letom, polovica pred 17. Od desetih tisočev le eden dočaka 100 let, od 5000 samó eden 90 let in v vsakih 100 ljudj pride le no ena oseba, ki dočaka 60 let. Oženeji ljudje živé dalje nego neozeneji. Od 1000 ljudj, ki dočakajo 70 let, je: 43 duhovnikov, 40 poljedelcev, 33 delavcev, 32 vojakov, 29 odvetnikov in zemljemercev, 27 učiteljev in profesorjev ter le 21 zdravnikov.

Napajanje konj. Pitna voda za konje naj bo vedno nekoliko postana, le tako se prepriči razno prehlajenje. Tudi napajati, predno se konj ne posuši od potu, ni prav. Kdor tako ravna, zabrani marsikatero bolezen pri svojih konjih. Dragóče je, seveda, če so konji na potu ter gredo precej po napajanju zopet naprej, a tudi v tem slučaju je postana voda boljša od mrzle.

Koprivno seme je po skušniji starih konjerejev izvrstno sredstvo za lepo vnanost konj. Konji, ki uživajo to seme, so kaj zdravi ter imajo lepo, svetlo dlako. Tudi sušena kopriva ima neki tako lastnost. Drobno razsekljena kopriva, pomešana med pičo kuretini, dela, da kokoši pridneje neso. „Kmetovalce“.

Ali je apnen belež sadnemu drevu koristem ali škodljiv? O tem se je že mnogo govorilo in pisalo. Nekateri so zoper beljenje drevja, čes, da mrčesu prav nič ne škoduje in da je sploh drevu škodljivo. Ali v takih rečeh se moramo vedno vprašati, kako je treba delo izvršiti? Do tega je jako mnogo. Če nameravamo dreve, ne da bi ga bili prej otrebili skorje, lišajev in mahu, ne bode maža kaj koristila; mrčes bo vedno še delal škodo. Če nameravamo mlado dreve, ki ima še lep, gladek lub, beljenje tudi ne bo Bog ve kaj pomagalo. Če pa stare dreve lepo očistimo in potem pobelimo, ne bomo le pokonečili mrčesa, ampak drevo hode dobilo zdrav lub, in solnčni žarki mu spomladni ne škodujejo toliko, ker se svetle barve manj prejmajo.

Klorovo apno sredstvo zoper mrčes Klorovo apno ima precej zopra duh, in zato ga nekateri živali ne morejo trpeti. Vse muhe, posebno hlevske, preženemo v eni sami noči, če obesimo v hlev desko, kamor smo nasuli klorovega apna, ter eno okno pustimo nekoliko odprto. Duh vse muhe požene skozi okno, katero zjutraj zaprimo. Živini klorovo apno ne škoduje. Samo ob sebi se sme, da se je tega sredstva treba poslužiti večkrat, vsaj enkrat na teden, kar se lahko zgodi, ker ni niti drago niti težavno. Isto tako dobro je klorovo apno proti podganam in mišim. Bolšice, metulji in gosenice niso šle na zelnik, ki so ga pokropili s klorovapneno vodo. Nekoliko klorovega apna se raztopi v precejšnji množini vode, in s to raztopino pokropje se rastline, če je mogoče, zjutraj in zvečer z metlo, omelom ali zidarskim čopičem. „Vrtuar“.

Raznoterosti

Slovenske drobtine. — Urednik „Prijetelja Naroda“ v Zagrebu, o katerem smo poročali, da so ga zaprli, bil je po 21-dnevem preiskovalnem zaporu izpuščen. — *Za bana Jelačiča*, slavnega Hrvata, vršila se je sv. maša zadušnica 20. t. m. v cerkvi sv. Marka v Zagrebu. — *Česki dijaki* so poslali profesorju Spinčiču adresu s 700 podpisov. — Ivan Rendič, prosluli hrvaški kipar v Trstu, iz-

Javna zahvala.

Za mnogobrojno prijateljsko sožalje, skazano mi ob prebridek izgubi, podvizam se javno izraziti svojo hvaležnost. Zahvaljujem se gosp. županu in gg. obč. stariščinam, ter vsim prijateljem, ki so se od blizo in daleč potrudili skazati poslednjo čast pok. mojej tovarišici, ter si prizadevali mi bolest olajšati.

Čeravno se tako globoka bolest ne da odstraniti, so me vendar prešinili toliki dokazi prijaznega sočuvstva, za ktera bodem hranil hvaležen spomin.

V Mirnu 16. maja 1892.

Ivan Scalettari

Rohsedene Bastkleider fl. 10.50 per Robe und bessere Qualitäten versendet porto- und zollfrei die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 Kr. Porto.
Gloria-Seide — 120 cm. br. für Staub- und Regenmäntel. (5)

Razglas.

Na slov. odd. deželne kmetijske šole v Gorici priredita se letos po zapovedi vele-slav. dež. odbora dva poučna tečaja o cepeljni in požahntjevanji trt in pa o trnih boleznih in kako jih odganjati.

Prvi tečaj bo od 7. do 12., drugi pa od 12. do 19. junija t. l.

K deležbi se vabijo ukaželjni trtorejci z Goriškega in v pomoč se razpisujejo za vsak tečaj 4 podpore po 6 gl. vsaka, ktere se podelé po priporočilu dotičnih županstev tistim prosilcem, kteri so znani kot marljivi razumni trtorejci in so podpore potrebni.

Prošnje je vložiti do konca tekočega meseca pri podpisnem vodstvu.

Čast. duhovnijski in županijski uradi so uljudno naproseni, da po primernem načinu objavijo ta razglas.

Vodstvo slov. odd. dež. kmet šole.

V Gorici dne 18. maja 1892.

Brömer Elmerhausen & Reich
Dunaj (Wien), Wallfischgasse 3.
Podružnica: Palazzo Modello — Trst

Svoja kolesarska šola. Svoja kolesarska šola.

Ceniki brezplačno

Vse poprave biciklov po jako nizki ceni.

Tinktura za želodec,

katero prireja **GARRIJEL PICCOLI**, lekarna „pri angelju v Ljubljani, Dunajska cesta, je mehko, učinkujee delovanje prebavnih organov urejajoče sredstvo, krepa želod ter pospešuje telesno odprtje. Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojček z 12 stekl. velja gl. 1.36, z 55 steklen., 5 kg. teže, velja gl. 5.26. Poštuno plača naročnik. Po 15 kr. stekleničico razprodajajo lekarnarje.

Goldinarjev 5-10
na dan gotovega zaslužka brez glavnice in rizike ponujamo vsakemu, kdor se hoče pačati s postavno dovoljenimi srečkami in državnimi papirji — Ponudbe, pod naslovom „Srečke“ je pošiljati: Annoncen-Expedition J. Danneberg Wien, I., Kumpfgasse.

NAZNANILO

Podpisano vodstvo počašuje se naznaniti slavnemu meščanstvu, da z dnem 15. maja je začelo svoje poslovanje

NOVO pogrebno društvo.

Oglasi sprejemajo se v **Stolni ulici (Via Duomo) št. 9.** in v **Glediški ulici (Via Teatro) št. 8.**

Vodstvo.

Naznanilo.

Podpisane počašujem se naznaniti slavnemu občinstvu, da sem otvoril v **Pevni št. 33**

restavracojo

z vrtnom.

Prizadeval si bude, da bo točil vedno dobra bela in črna vina, izborno sveže pivo, mrzla jedila, kavo, mleko itd.

Nadejaje se, da me bo slavno občinstvo počaševalo s svojim obiskom, zahvaljujem se že naprej

z odličnim spoštovanjem udani

Pavel Gismann.

Čudovite kapljice sv. Antona Padovanskega

To pripristo in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratniš želočne bolesi. Prav zvr-

stno vstrezajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadelznostih, zoper beli tok, božjast, zoper bitje srea ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo same omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljate pa edino v lekarnici **Cristofoletti v Gorici**, v Trstu v lekarni **C. Zanetti in G. B. Rovis**, v Ljubljani v lekarni **U. pl. Trnkoczy G. Piccoli**, in Ljud. Grečelna „pri Mariji pomagaj“; v Postojni v lekarni **Baccaricich**, v Ajdovščini v lekarni **Sapla**, v Vipavi v lekarni **Guglielmi**, v Beljaku **dr. Kampf**.

1 steklenica velja 30 kr.
NB. Varovati se je treba morskakih balzamo, ktere sijajno oznanjajo in priporočajo, ki pa kvarijo človeku le zdravje, ker dražijo želodec in živce, da nastanejo lahko hudi in nevarni nasledki.

Zdravilo iz kine in železa

želodčni okrepčevalni likér

izdeluje

lekarna **Cristofoletti v Gorici.**

Pomaga v vseh boleznih, v katerih se nahaja železo in kina.

Napravlja tek, pospešuje prebavljanje, uzroča redno pretvarjanje in hranjenje jedij, mmoži rudeča telesa v krvi ter premaga brezkrvnost.

Ker je prijetnega okusa, more se uživati pred jedjo. — Odrasli ga uživajo po kozarčku dvakrat na dan, otroci pa po 1/2 kozarčka.

Cena izvorni steklenici 60 kr.

Uzorci na vse kraje poštine prosto

Priznana najboljša moderna

SUKNA,

pristna, trdna in cene vredna, za obleke in vsak namen, razpošilja proti povzetju zasebnikom in krojačem za spomladansko in poletno rabo založnica c. kr. priv. tovarnic sukna in volnenega blaga

Moriz Schwarz

Zwittau (Mähren).

Vsa sukna za uniforme, vojaška sukna in občitki, lodni proti dežju in loesta sukna. Črni perriens in doskins za salonska oblačila; telovniki iz piketa in svile. Sukna za livreje in biljarde. Ostanke pro lajajo se po ceni, toda od teh se uzorci ne pošiljajo.

Gospodom krojačem pošiljam nefrank. na posodo prav lepe knjige z uzorci.

Preskušena zobna sredstva.

- Alveolar - Kapljice za zobe**
Cena steklenici 50 kr.
- Alveolar - Ustna voda**
Cena steklenici 40 kr.
- Alveolar - Zobna pašta**
Cena škatljici 70 kr.

Razpošilja vsak dan po pošti glavna zaloga **Kreisapothekes — Korneuburg b. Wien.**

Krasni uzorci zasebnikom brezplačno in poštine prosto. — Knjige za krojače nefrankovano.

Snovi za obleke

Preruvien in dosking za višjo duhovščino, predpisane snovi za uniforme c. kr. uradnikov, tudi za veterane, ognjegasce, telovadce, livreje, sukna za biljarde in igralne mize. Loden tudi nepremočljiv,

za lovsko sukuje; pralne snovi, pledi za potovanje od 4 do 14 gl. itd. Kdor hoče kupiti cene vredno, poštino, trpešno, iz čiste volne sukno in ne le cenene cunjce, ki se od vseh stranij ponujajo in niso vredne niti krojaškega dela, obrne naj se do

Joh. Stikarovsky v Brnu (Brünn).

Stalna zaloga sukna čez 1/2 mil. gl.

Največja razpošiljalnica v teh krajih.

Pozor! P. n. občinstvo se opozarja pred tvrdkami, ki ponujajo ostanke in odrezke po 3-10 m za salonske obleke.

Že pri tej enakomerni dolžini razvidi se očitno sleparstvo, ker taki ostanke se dobivajo le od zastarelih in pokvarjenih kosov.

Tako sleparsko blago, katero tvrdke kupujejo iz 2. ali 3. roke, ni niti tretjine ponujane cene vredno.

Razpošilja se s povzetjem; nad 10 gl. franco.

Dopisovanje v nemškem, madjarskem, češkem, poljskem, italijanskem in francoskem jeziku.

Anton Bortolotti

kamnosek

v ulici **Treh Kraljev (Tre Re) št. 8** ima vedno v zalogi nagrobne spominke in druge izdelke iz kamna in marmorja. Cene zmerne.

Peter Birska,

krčmar

v hiši g. **Furlanija** na **Stolnem trgu**, priporoča se prijateljem, in znancem in drugemu občinstvu za obilen obisk. Skrbel bo za točno postrežbo z domačimi vini. — Dobra kuhinja in hlev za živino.

Naravne mineralne vode iz raznih studencev.

Kemični, farmacevtični in drogerijski izdelki najbolj čislane domače in tuje zdravilske posebnosti.

Ribje olje, naravno in izvrstno, prijetnega okusa in kemično čisto.

Ribje olje z železom ali železnim jodom. Najčistejše žveplenokislo apno c. kr. kmetijske šole v Gorici za vinarsko rabo.

Zdravila za živino: konjski cvet, konjski prašek, govej prašek.

Homeopatična zdravila.

prodaja

novoustanovljena lekarna

Brannitzer v Rabatišcu št. 16.

v najemu

Alojzija Glibich-a

SAUNIG & DEKLEVA

Nunska ulica st. 14

v Gorici

priporočata vsake vrste dvokoles (velocipedov) za odrasle in otroke, kakor tudi šivalnih strojev novega sistema. Popravljajo se pohabljeni velocipedi in šivalni stroji po najnižjih cenah.

Kos 35 | Sargovo zdravniški preiskano | Kos 35

zobno čistilo KALODONT

Na prodaj pri lekarjih i dišavniciarjih

Barnum oče reklame

ki je pred kratkim, kakor znano, umrl kot milijonar, rekel je pogosto, on se ima zahvaliti za vse svoje bogstvo le izvirnemu priporočevanju v časnikih; njegovo geslo

„Pot k bogastvu pelje skozi tiskarsko črnilo“

morala bi si človeška družba vzeti k sren in posebno mi v Avstriji morali bi s pridnim priporočevanjem po časnikih skrbeti za razprodajo naših obrtnih izdelkov in drugega blaga

Oznanila za „Novo Sočo“ in za vse druge časnike ter koledarje na svetu oskrbuje v tu- in inozemstvu vrlo znana posredovalnica

J. Danneberg, Wien, I., Kumpfgasse 7

Glavni zastopnik najznamenitujših kursnih knjig po Evropi, kakor Conducteur-ja, Henschel's Telegraph, Livret Chaix. Čekov in clearingov račun št. 807.074 c. kr. poštne hranilnice.

Proč z navadno kavo, kupujte

Kneippovo sladno kavo,

ki jo izdeluje za Avstro-Ogersko po naročilu g. župnika **Seb. Kneippa** edino le tovarna

bratov Ölz v Bregencu

ob **Bodenskem jezeru.**

Velečast. gosp. župnik **Kneipp** se je odločno izrekel zoper bobovo kavo, kakor jo zdaj v prodajalnicah kupujemo in uživamo. Tista je sad strupenega drevesa ne daje telesu nobene moči, razburja le živce, ker je strupena, ter izvaja še druge jedi na pol prebavljene iz želodca Kneippova kava pa ima veliko

redilno moč, pomiri živce in je dosti boljše kup. Komur bi se ta kava ne zdela dovolj okusna, naj jej primeša nekoliko

SCHUTZ - MARKE.

Ölzove kave, in ne bo skoraj poznal razločka od navadne kave. Pil bo pa potem redilno, zdravo in ceno kavo.

Kako se ta kava kuha, to se bere že v naših zavojih. Kdor kupuje, naj pazi, da dobi pravo blago, ki ga pozna na tem: zavoji so **štirivoglati in rudeči, bratov Ölz varnostna marka, ponica, podoba in podpis** župnika Kneippa. Ölzova kava nosi naše ime in ponovo.

V Gorici jo prodajajo: **P. Drašček, Adolf Guttmann, Anton Zolliä, Jos. Cornel in J. Braun**

Bratje Ölz,

tovarna za **Kneippovo sladno kavo v Bregencu.**